Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной апрелиин 26 пятница № 96 (3097)

Сэн 10 мүнгэ

Московско областиин колхозуудай шубуун ажалай фермэнүүд

Московско областиин ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол колхозуудта общественна шубуун ажалые хүгжүүлхэ тухай асуудалые зүбшэн хэлсэбэ. Энэ жэлдэ шубуун ажалай 6538 фермэнүүдые эмхидхэхэ зорилго табигдаа. Фермэнүүд хадаа шубуун ажалай совхозуудай инкубаторна станцинуудhаа абтаhан дальбарайнуудые тэнжээлгээр ба колхозуудахи дальбарайнуудаар укомплектовалагдаха байна.

Фермэнүүдэй худэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхын тулада, 2000 хүнэй хабаадалгатайгаар богонихон болзорой курснууд байгуулагдаха байна.

СТАХАНОВЦУУДТА — ОЛОНСТАНОЧНИГУУДТА ҮРГЭН ЗАМ

Московско „Калибр“ заводой худэлмэрилэгшэ нүхэр Шелухинагай бэшэhэя, «Би олонстаночница байhагаа юундэ болёо биб» гэhэн бэшэг hаяхан „Правдада“ толилогдоhон байна. Хэдэн hарын урда тээ, стахановка нүхэр Шелухина болбол гурбан станогуудта худэлмэрилдэг байhан байгаа. Тэрэ хадаа шэнэ хэрэгые хүсэд амжалтатайгаар ябуулhан байна. Теэд, байдалынь март соо хубилаа. Худэлмэриин 25 үдэрэй торшо соо, нүхэр Шелухина 17 үдэрэй туршада нэгэ станогто худэлмэрилжэ ба үнэндөө олонстаночница бэшэ болоhон байна.

Юун болооб? Нүхэр Шелухина ехэ квалификацина гэнэтэ алдархёо гээшэ гү? Али, нүхэр Шелухина хадаа олонстаночница болохые хүсөөгүй гээшэ гү?

Шалтагаанүүд ушарнууд болоогүй. „Правдада“ бэшэhэн бэшэг соогоо нүхэр Шелухина болбол, цехын ба заводой администрациин цеханые ба бусад олонстаночнигуудые ямаршье анхаралгүйгөөр орхиhон тухайдань, большевистскэ худэлмэрилхэ, продукциин ургалтые дээшэлүүлхэ, планаа хэтэрүүлэн дүүргэхые оролдодог, манай түрүү хүнүүдэй бухы оролдолгыень үйлэдбэриин дутагдалнуудаар үгыхэгдэдэг байhан байдалынь тон гомодолтойгоор бэшээ.

Олонстаночнигуудай худэлөөн болбол түрүү худэлмэришэдэй үүсхэлээр урган гаража, техникые шэнэлэлгэдэ большевигүүдэй шэнэ амжалтануудые, манай үйлэдбэриин кадрнуудай ургалтые, түрүү худэлмэришэдэй социалистическэ ажалай ургалтые hонорхоор харуулhан байна. Түрүүшын стахановецуудтал адаляар, олонстаночнигууд болбол техникые хэрэглэлгын хуушан нормонуудые эбдэhэн ба хуушан hаналнуудые зайсуулhан байна. Тэдэнэр хадаа, стахановска хүдэлөөн хаа-хаанагүй дэлгэрхэ шадалтай, шэнэ амжалтануудай гайхамшагые бидэндэ харуулха байгаа гэжэ нүхэр Сталинай хэлэhэн үгэ үшөө дахин баталан харуулаа.

Большевистскэ парти ба советскэ правительство болбол олонстаночно худэлмэриие үүсхэгшэдые ехээр дэмжэhэн байна. Олонстаночнигууд, тэдэнтэй хамта, профессиие зохилдуулан нэгэдхэгшэд болбол стахановска худэлөөнэй историдо шэнэ хуудаha нээбэ.

Энэ хэдэхэн hарын саад тээ олонстаночнигуудай тоонь заводуудай дээрэ ганса нэгээр ба хоёраар тоологдожо байhан аад, мүнөө тэдэнэр зуугаад ба мянгаад болоо. Ганса, Сталинай нэрэмжэтэ автозавод дээрэ — 1400 олонстаночнигууд бии. „Фрезер“ завод дээрэ бүхы худэлмэрилэгшэдэнь хоёр ба бүри олон станогуудта худэлмэрилдэг цехнүүд бии. Гэбэшье, олонстаночнигуудай худэлөөн бүри түргэнөөр дэлгэржэ болохо байгаа.

Тиимэй тулада юун хэрэглэгдэнэб?

Ажахынхид, партиина ба профсоюзна организацинууд хадаа стахановецуудай инициативые толгойлхонь, техникые хуушаhан ба нормонуудаа үлүүгээр дүүргэдэг худэлмэришэдэй, олон станок бүриин ажалай бүтээсые дээшэлүүлэн, нэгэ станогой хэдэн станок дээрэ худэлмэрилдэг боломгодо туhалхань хэрэгтэй. Стахановска худэлөөнэй урган гаража байhан үеын адаляар, зарим ажахынхид, партиина организацинууд, инженернүүд ба техникүүд хадаа мүнөө мартагдаа; тэдэнэр хадаа олонстаночнигуудай худэлөөе толгойлхо шадалгагүй байна.

Энэ ушарые, түбхын түрүүндэ, „Калибрын“ урогууд гэршэлнэ. Заводой хүтэлбэрилэгшэд хадаа олонстаночнигуудай тоогой ургалгые хангаагүй байхаhаа гадна, мүн жэлэй эхиндэ эзэлhэн позициёо үнэндөө алдажархиhан байна. Энэ хадаа „Калибр“ заводой хүтэлбэрилэгшэдтэ эшүүритэй юумэн бэшэ гээшэ аал?

Олонстаночнигуудай худэлөөн болбол үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэ ба планировалгада шэнэ эрилтэнүүдые хэнэ. Станогуудай худэлмэригүй байлгые тохёолдуулхагүйн тулада, детальнуудые саг соонь үгэлгые эмхидхэхэ, оборудованиин ремонтын шанарые эрид hайжаруулха хэрэгтэй. Оборудованиин механизаци, рационализаци ба автоматизаци гэжэ нэрлэгдэдэгые энергичнээр пэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Тэдэнэр болбол гараар хэгдэдэг операциие минимумдань хүргэхэ ба машинануудай үйлэдбэриин хүсэшадалые максимальна хэрэглэлгэдэ туhалха байна. Эндэ хадаа конкретнэ худэлмэри, үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлгэ, планаар худэлмэрилгэ, журам, техническэ үүсхэл эригдэнэ. Энэ хэрэгтэ инженернүүд ба техникүүд тон ехэ үүргэтэй. Манай партиина организацинууд болбол олонстаночнигуудай худэлөөе толгойлолгодонь инженернүүдтэ, техникүүд ба ажахынхидта туhалха ёhотой!

„Калибр“ завод дээрэ тохёолдоhон байдал хадаа предприятинуудай администрациин ажал'ябуулгада партиина организацинуудай контрольхэлгын практикада хи ехэнүүд дутуу дундануудые элирүүлээ.

«Калибрын» урогууд болбол профсоюзна организацинуудай худэлмэридэхи hула талыень мүн элирүүлэн заагаhан байна. Тус завод дээрэ олонстаночнигуудай тоо юундэ үсөөрөөб гэхэдэ, завком хадаа тэдээндэ тодорхой туhаламжа үзүүлээгүй. Тэрэ хадаа, ажалай эрхим hайн эмхидхэлгэ тухайда олонстаночнигуудай эрилтэнүүдые администрациин дүүргэхыень эрэжэ шадаагүй. Худэлмэришэд, инженернүүд ба техникүүд болбол олонстаночно худэлмэриие hайжаруулгада туhатай хэдэн олон дурадхалнуудые цехнүүдэй үйлэдбэриин совещанинууд дээрэ оруулhан байна. Теэд, эдэ дурадхалнууд хадаа хараада абтадаггүй ба бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлэгдэдэггүй байгаа.

Нүхэр Шелухинагай статья тушаа абаhан тогтоол соогоо, ВЦСПС-эй секретариат болбол, үйлэдбэриин совещанинуудай худэлмэриие олонстаночнигуудай амжалтата худэлмэридэ туhалхаар шэглүүлхыень дурадхаhан байна. Бүхы профсоюзна организацинууд хадаа ВЦСПС-эй энэ заабариhаа выводуудые хэхэ ёhотой.

ВКП(б)-эйн Московско Городской Комитедэй шиидхэбэриин ёhоор, hаяхан московско предприятинууд дээрэ олонстаночнигуудай тусхай совещанинууд үнгэргэгдөө. Заводуудай директорнүүд, цехнүүдэй начальнигууд, партиина ба профсоюзна организацинууд болбол, олонстаночно худэлмэриие цаашаа hайжаруулха тухайда стахановецуудтай зүбшэн хөөрэлдэбэ.

Энэ жэлдэ промышленностиин худэлмэришэдэй ажалай бүтээсэнь, 1939 онойхитой сасуулбал, 11 процент ургаха ёhотой. Олонхи заводууд ба фабриканууд болбол өөhэдынгөө табанжэлэй даабаринуудые ажалай бүтээсөөр дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ социалистическэ уялганууды абаhан байна. Түрүү ажахынхид болбол ажахын планиие үсөөн худэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ хэмжээнүүдые абанад. Олонстаночнигуудай худэлөөн хадаа эдэ зорилгонуудые шиидхэхэ гайхамшаг условинуудые байгуулна. Стахановска худэлөөе саашадань хүгжүүлхын түлөө большевистскэ тэмэсэл болбол ажалай бүтээсые ургуулгада туйлай ехэ резервнүүдые хэрэглэхэ арга олгоно.

(„Правдын“ түрүү бэшэгhээ)

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

СССР-эй Электропромышленностиин Арадай Комиссариадые бии болгохо тухай

1. Электропромышленностиин нинтэсоюзна Арадай Комиссариадые бии болгожо, тэрэнэй составта электробайгуулгын, электроаппарат байгуулгын, телефонно-телеграфна, аккумуляторна, кабельна, светотехническэ, электроизоляционно, электрохэмжүүрэй приборнуудай, автоматикын, механикын, радиоаппаратурын приборнуудай ба котлотурбобайгуулгын заводуудай предприятинуудые оруулха.

2. СССР-эй Электропромышленностиин Арадай Комиссариадта предприятинуудые ба организацинуудые баталагдаhан списогэй ёhоор үгэхэ.

3. СССР-эй Электропромышленностиин Арадай Комиссариадта ороhон предприятинууд ба барилганууды хангадаг Авиационно промышленностиин Арадай Комиссариадай, судобайгуулгын промышленностиин Арадай Комиссариадай ба Хэлхээ Холбооной Арадай Комиссариадай главна управленинүүдые СССР-эй Электропромышленностиин Арадай Комиссариадай мэдэлдэ үгэхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1940 он, апрель 17.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

СССР-эй Электростанцинуудай ба Электропромышленностиин Арадай Комиссариадые СССР-эй Электростанцинуудай Арадай Комиссариат болгожо шэнэдхэн эмхидхэхэ тухай

1. СССР-эй Электропромышленностиин Арадай Комиссариадай бии болоhонтой дашарамдуулан, СССР-эй Электростанцинуудай ба Электропромышленностиин Арадай Комиссариадые СССР-эй Электростанцинуудай Арадай Комиссариат болгожо шэнэдхэн эмхидхэхэ тэрэнэй мэдэлдэнь районуудахи тепловой электростанцинуудые, гидроэлектростанцинуудые, электросетинүүдые, тепловой сетинүүдые ба районуудахи электростанцинуудай барилгануудые үлээхэ.

2. СССР-эй Нютагай промышленностиин Арадай Комиссариадай мэдэлдэ байгаа районно электростанцинуудые хангадаг торфяной предприятинууд ба организацинуудые СССР-эй Электростанцинуудай Арадай Комиссариадай мэдэлдэ үгэхэ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1940 он, апрель 17.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Нүхэр В. В. Богатыревые СССР-эй Электропромышленностиин Арадай Комиссараар томилхо тухай

Нүхэр Богатырев Василий Васильевичые СССР-эй Электропромышленностиин Арадай Комиссараар томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1940 он, апрель, 17.

СССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

Нүхэр А. И. Летковые СССР-эй Электростанцинуудай Арадай Комиссараар томилхо тухай

Нүхэр Летков Андрей Ивановичые СССР-эй Электростанцинуудай Арадай Комиссараар томилхо.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. КАЛИНИН.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь **А. ГОРКИН.**

Москва, Кремль.
1910 он, апрель 17.

Балтикын корабльнууд дээрэ

Улаан Тугта Балтийска Флот, апрелиин 22 (ТАСС). Улаан Тугта Балтийска Флодой корабльнууд ба частьнууд дээгүүр Майн урда тээхи соцсоревновани үргэнөөр дэлгэрбэ. Улаанфлотцууд, командирнууд ба политхудэлмэрилэгшэд болбол агууехэ эхэ орондоо шэнэнүүд боевой бэлэгүүдые бэлэдхэжэ байна. Советскэ Союзай Герой — летчик Раковай командалдаг подразделени болбол боевой ба политическэ бэлэдхэлээрээ илангаяа үндэр показательнуудые туйлана. Геройческэ командирайгаа хүтэлбэреэр тус подразделенинхид самолёдуудайгаа материальна частьнуудые ремонтолгын ба бэлэдхэлгын даабариие болзорhоонь урид дүүргэбэ. Соревнованиин түрүүшүүл болбол үдэр бүриингөө планиие 150 процент дүүргэнэ.

Линкор „Марат“ дээрэ Майн урда тээхи соревновани амжалтатай үнгэржэ байна. Балтикынхидай дунда боевой ба политическэ бэлэдхэлээрээ отличнигуудай тоо улам олошорно.

Соревнованиин түрүүшүүл болбол Майн 1-нэй үдэрэй хүндэтэ вахтые дааха эрхэ олохын түлөө эрмэлзэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Ленинэй портрет — художник П. Васильевай зураг.

Г. Широковай репродукци.
(ТАСС-ын фото-клише).

Ороной ажалшад В. И. Ленинэй дурасхаалые мүнхэлнэ

Апрелиин 22-ой үдэр, Владимир Ильичын түрэhөөр 70 наhа гүйсэhэниие бүхы орон дотор тэмдэглэбэ. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүд ба докладууд городуудта ба селонуудта, предприятинууд ба колхозуудта болоо.

Ленинградска «Большевик» завод дээрэ Ильичтэй уулзаhан, тэрээниие хараhан ба соносоhон хуушанай худэлмэришэд өөрынгөө дурасхалнуудые хэлэбэд.

1917 ондо Ленин болбол энэ завод дээрэ ерэжэ, 20 мянганай митинг дээрэ үгэ хэлэhэн байна. Тиихэдэ, Ленинэй ерэлгэ болбол меньшевигүүд ба эсэрнүүдые бута сохилгодо шиидхэхы үгэ дүүргэhэн байна. Энэ событиие мүнхэлhэн, мимориальна доска 48-дахи цехын гэр соо табигдаа.

СССР-эй наукануудай Академиин литературын институдай, Ленинда зорюулагдаhан научна сесси Горькиин нэрэмжэтэ культурын байшан соо болобо.

Ленинэй музейн филиал соо ба квартира-музейнүүдтэ худэлмэришэд ба инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэдэй, мүн улаанармейцүүд, улаанфлотецууд, hурагшад ба гэрэй эзэн эхэнэрнүүдэй экскурсинууд болобо.

Ленинэй түрэhөөр 70 жэл гүйсэhэндэ зорюулагдаhан митингнүүд ба хөөрэлдөөнүүд Киевэй бүхы заводуудта, фабриканууд, учрежденинүүд ба сэрэгэй частьнуудта болоо. «Большевик» гэжэ машинабайгуулгын заводой 50 агитаторнууд болбол Ленинэй ажабайдал ба ажал'ябуулга тухай ажалшадта хөөрэжэ үгэбэд.

Сэрэгэй частьнуудай боецууд ба младша командирнууд болбол, Кремлевскэ hургуулиин курсант байхадаа Ленинтэй уулзаhан ба тэрэнэй үгэ хэлэхыень олон дахин соносоhон — ордентэ полковник Кузнецовтай уулзаба.

Ленинэй музейн филиалай үүдэниинь апрелиин 22-ой үдэр урданайхиhаа эртэ нээгдэhэн байна. Үглөөнэй 10 часhаа эхилээд экскурсантнууд ерэжэ эхилээ.

Хабаровскын заводууд, урдын hургуулиин участогууд дээрэхи учрежденинүүдтэ хоёр мянга гаран агитаторнууд, пропагандистнууд ба хөөрэлдөөшэд сугларан Ленинэй революционно худэлмэри тухай ба Ленин ба Сталинай историческа барисаа тухай хөөрэлдөөнүүдые эмхидхэбэ. Мүн Владивостогой ажалшадай суглаан ехэ дээшэлэлтэйгээр үнгэрhэн байна. Суглаануудта хабаадагшад болбол нүхэр Сталинда амаршалганууды эльгээбэ.

Ленинда памятнигые нээлгэ

Ульяновск, апрелиин 22. (ТАСС). Ленинэй түрэhэн нютаг — Ульяновскын улицанууд мүнөөдэр hайндэрэйхеэр харагдана. Город хадаа олон тоото тугуудаар гоёогдонхой. Үглөөгүүрhээ эхилээд, городой ажалшад Ленинэй нэрэмжэтэ площадь дээрэ сугларба. Памятнигые нээлгэдэ зорюулагдаhан ёhолол 12 часта эхилэв.

Площадь дээрэ 50 мянга шахуу хүн суглараа. Торжественна минута. Сагаан бүдые бариhан лент таhа хайшалагдаа. Карельска боро гранидаар хэгдэhэн, 8 метр үндэр пьедестал дээрэ табигдаhан, түрэл ба ниаг Ленинэй бронзово дүри харагдаба. Бүгэдын нюдэнүүд агууехэ памятник тээшэ харанхай.

Митинг нээгдээ. Ораторнууд hубарилдан үгэ хэлэнэ. Эдэнэй үгэнүүдэнь социалистическэ ехэ ородоо, большевигүүдэй партида, хүнтүрэлтэнэй агууехэ гениинүүд — Ленин ба Сталинда халуун инаглалаар дүүрэн.

Митингдэ хабаадагшад болбол Ленинэй хэрэгэй үнэн үргэлжэлүүлэгшэ — нүхэр Сталинда амаршалга эльгээбэ.

Москва—Чукотка

Архангельск, апрелиин 22. Советскэ Союзай Герой комбриг Водопьяновaар жолоодогдоhон, „СССР Н-170“ самолет Хойто Двинагай мүлиhэн дээрэ бууба. Водопьянов хадаа Москва—Чукотка маршрутайгаар ехэ арктическэ нисэлгэ хээд, мүнөө улаан столицоёо бусажа ябана. Самолёдонь Арктикаhаа 35 пассажирнуудые Архангельскда асарба.

(ТАСС).

Хабарай тарилга дээрэ бүхы агротехникын заабаринуудые наряар сахиха ба тарилгые эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ

★

Агротехникын заабарииие хазагайруулаа

Хори, апрель 23. („Б.-М. Үнэнэй" спецкорпһоо). Хабарай тарилгые агротехникын заабаринуудай ёһоор үнгэргэхэ тухайда, парти ба правительствын заабаринуудые Хоринн аймагай зарим колхозуудта бүдүүлигөөр хазагайруулһан фактнууд үзэгдэнэ.

„Пламя", Шмидтын, Карл Марксай нэрэмжэтэ колхозууд газарые гүйхэнөөр (10-12 см.) хахална, үрэһөө хороор угаангүй, гараараа сасажа тарина. Дунда-Худанай сомоной, Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоз аяар 120 гектарта хүрэнгыень гараар хаяба.

Тус колхозой полевой № 1 бригада (бригадирань нүх. Дашэ Дагбаев) өөрынгөө мэдэлдэ 2 моринной ба 1 тракторна сеялкатай байгаад, тэдэнээ хэрэглэнгүй, үрэһөө гараар тариһан байна.

Һаяхан, ВКП(б)-эйн айком ба Аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитет болбол иимэ фактые эрид буруушаажа, тон шанга тогтоол абаһан юм. Тиигэбэшье, агротехникын заабарииие хазагайруулха ябадалнууд зарим газарнуудта үшөө лэ үргэлжэлһөөр. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын сомоной „Ленинэй зам" колхоз 161 гектарта яридын үрэһые хороор угаангүй, головняень арилгангүй тарна. Гадна, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд болбол формалин ба бусад препарадуудые Хоринн аймцентрһээ асархыень подвод мүнөө һая эльгээбэ.

Вас. Васильев

Хоридо тракторнууд муугаар хүдэлмэрилнэ

Хори, апрель 24. („Б.-М. Үнэнэй" спецкорпһоо). Хоринн аймаг дотор тарилгын хүдэлмэринүүд аали темптэйгээр ябуулагдана. Аймагайнь колхозууд болбол үдэр бүхэндэ 3000 гектар тариха ёһотой байгаа Тэд, мүнөө массова тарилгын эхилһэнһээ хойшо 4-5 хоног үнгэрөөд байхада, апрелиин 22-то оройдоо 3568,5 гектар таригдаба (тарилгынь плаан мини 13 проц. дүүргэгдэбэ). Энэ болбол Чесаныи, Хорини, Хэжэнгын МТС-үүдэй тракторна паркын муугаар хүдэлмэрилһэнһөө, колхозуудта тарилгын хүдэлмэринүүдэй аүбөөр эмхидхэгдээгүй ушарһаа болоно. Эдэ МТС-үүдэй олон тракторнуудынь поле дээрээ гарамсаараа дахин ремонтдо орожо, хэдэн үдэрөөр дэмы байдаг байна. Гадна, Дунда-Худанай ба Хэжэнгын колхозуудта „саг эртэ, газарай хүрииһэн гэдээдүй" гэһэн тенденци гарана. Чесаныи МТС-тэ хабаатай 10 колхозуудай оройдоо 4-ниинь тарилга эхилээ. Бусад колхозууданъ „сагай дулаархые" мүнөө хүртэр хүлеэһээр байна. Тиихэтэй хамта тэдээнтэй тон аали условидо байһан, Дээдэ-Курбиин колхозууд тарилгые үни эхилээд, эмхитэйгээр ябуулжа байна. Хэжэнгын ба Хорини МТС-үүдтэ хабаатай колхозуудай поле дээрэ политическо-массова хүдэлмэринүүд хангалтагүйгөөр ябуулагдана.

Максимовтан уялгаа бэелүүлнэ

Гашай, апрель 24. (Б.-М. Үнэнэй спецкорпһоо). Мухар-Шэбэрэй аймагай, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой 1910 га тарялангынь тракторнуудаар ба хүдөөажахын машинануудаар элдүүрилэгдэнэ Эндэ, Бүхэсоюзна Партийна Конференциин нэрэмжэтэ соревнованиин инициаторнууд — Гашайн МТС-эй Максимовэй ба Павлуцкиин тракторна отрядууд апрелиин 20-һоо массова тарилга эхилээ һэн. Тэдэнэр 823 га борнойлоод, 204 га хахалаад, 78 га культивацилаад байхаһаа гадна, 138 гектар эртын, нэгэдэхи рядай пар хахалба. Максимовай ба Павлуцкиин бригадынхид үдэрэйгөө нормые үлүүлэн, 170-200 проц. хүртэр дүүргэжэ, абаһан уялгануудаа хүндэтэйгөөр бэелүүлнэ. Максимовайхид трактор бүхэндэ 62 га выработка хангажа, борнойлолгын гоо планиие 3 дахин үлүүлэн дүүргэв. Эрхимүүдэй эрхимүүд — трактористнууд нүхэд Суменков, Радионов, Шадрина, Кисляк гэгшэд тон үндэр бүтээсэ туйлана.

Ойдоп Цыбиков.

Эртын тарилгые дүүргэхэнь

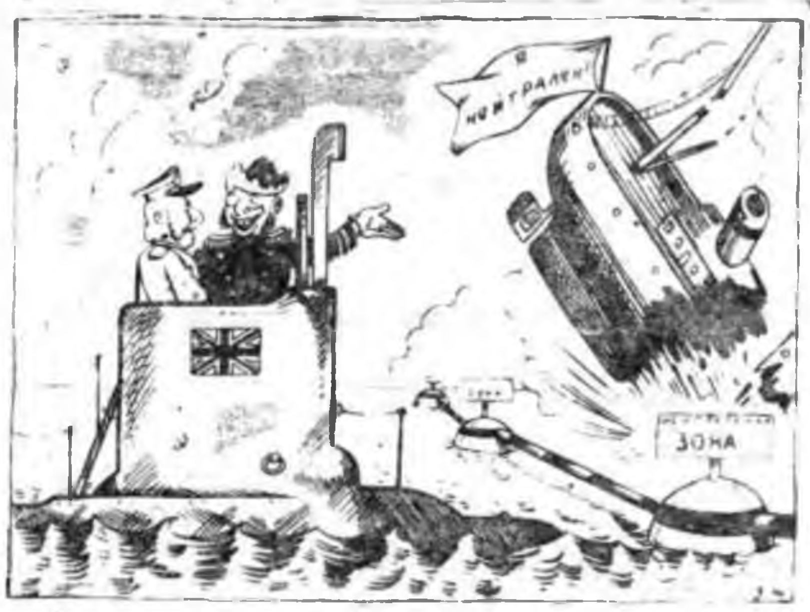
Хори, апрель 24. („Б.-М. Үнэнэй" спецкорһоо).

Хоринн аймагай түрүү колхознууд болбол эртын (шениисэ ба ярицын культурануудай) тарилгые дүүргэжэ байна. Ашагын сомоной „Интернационал" колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Рыгзенов) апрелиин 15-да тарилгын хүдэлмэри эхилээд, мүнөө 227 гектарта (204 га тариха плантай) тариба. Мүн „Дружба" колхоз (түрүүлэгшэнь нүх. Бадмаев) һаеын үдэрнүүдтэ тарилгаа дүүргэхэнь.

Галданов.

ХИЛЫН СААНА

АНГЛИ БОЛБОЛ НЕЙТРАЛИТЕДЫЕ „ХҮНДЭЛНЭ"

Торпедануудаа территориальна уһануудай садтаэ табибабди, харин тэрэмнэй нейтральна зона соо юу хээб—бидэ тэрээниень харюусахагүйбди.

Г. Балькын зураг, Ю. Дмитриййнай темэ.

(ТАСС-ын фото-клише).

Норвегидэхи военнэ ябуулганууд тухай германска хэблэлнүүд бэшэнэ

Берлин, апрелиин 24. (ТАСС). Газетэнүүд болбол Норвегидэхи германска частьнуудта ушардаг бэрхэшээлнүүд тухай бэшэнэ. Норвежскэ армиин бэшыхан бүлэг болбол германска сэрэгүүдтэ үшөө лэ эсэргүүсэлгэ үзүүлһээр байна гэжэ „Нахтаусгабе" газета бэшэнэ. Эндэ, германска частьнуудта һаад бэрхэшээл ушаруулдаг, хада саридаг газарнуудаар байгуулагдаһан норвежскэ партизанууд тухай хэлэгдэнэ. Нютагайнь һуурин зон хадаа германска сэрэгүүдтэ тон пассивна эсэргүүсэлгэ үзүүлнэ.

Норвежскэ һуурин зоной дунда антигерманска агитациие тон активнаар ябуулдаг радиостанци хадаа англичануудай гарта байна. Англичанууд болбол энэ агитациараа норвежскэ территориие дайлан эзэмдэхын һуури түшэг бэлэднэ гэжэ «Нахтаусгабе» газетын бэшэһэнһээ мэдэгдэнэ.

Плендэ абтаһан норвежскэ сэрэгүүдэй дунда англиийска солдадууд бии гэжэ газета зааана.

Германска хэблэлнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, Норвегиин баруун урда талада буулгагдажа орон дотороо түмэр замаар пэбтэрэн ороһон англиийска регулярна частьнууд болбол дунда Норвегидэ оробо.

Германска агаарай флот хадаа англиийска экспедиционно армиин байһан пунктнуудые бомбодоо гэжэ „Франкфуртер цейтунг" газета мэдээсэнэ. Англиийска сэрэгүүдээр эзэлэгдэһэн покзалнууд шатана, улицанууд ба хүүргэнүүдэнь эбдэгдэбэ.

Сагай уларилай условиин шэмэ рүүн байһан ушарһаа Норвегидэхи байлдаанда бэрхэшээлнүүд бүри хүшэр хүндэ болоно гэжэ германска кругуудта тэмдэглэгдэнэ. Норвегиин хада хабсагай газарнууд болбол механизированна частьнуудай активна ябуулгануудта һаад түбэг [ушаруулна.

Англиийска мэдээсэл

Лондон, апрелиин 23. (ТАСС) Эгээ мүнөө Норвегидэ гол шухала 3 фронт байһаниинь элирбэ гэжэ „Рейтер" агентство дамжуулна. Нэгэдэхинь, Лиллехаммера шадар, Ослоһоо 160 километртэ. Энэ секторто англиийска сэрэгүүд бии. Тэдэ хадаа норвежскэ частьнуудтай хамта Хамарта добтолологые эхилбэ. Хоёрдохи фронтонь Тронгеймын секторто байна. Тэндэ, городһоонь хойгуур шанга байлдаанууд болоно. Гурбадахи фронтонь Нарвигта байна. Тэндэ англо-французска ба норвежскэ сэрэгүүд болбол эндэ изолированно байһан германска 3000 хүнтэй сэрэгые үгыхэхые хүсэнэ.

Англо-французска сэрэгүүд хадаа хойто ба урдэ зүгүүдһээнь добтолжо, Тронгеймые тойрон бүһэлжэ байна. Англиийска сэрэгүүд болбол Тронгеймһээ урагшаа 50 километртэ байгаа Стеренедэ хүрэбэ.

Немцүүдээр аэродром түхеөрэгдэһэн Тронгейм шадарай Вернео гэжэ газар ехэ бүүгэй буудалга доро байна.

Андальснес—Домбое хоёрые холбоһон түмэр зам болбол англо—французска ба норвежскэ сэрэгүүдэй гарта оронхой.

„Афтонбладет" газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, англиийска сэрэгүүд болбол Рейнһээ хойшо байгаа Тронгейм — Эльверум түмэр замда хүрөөд, саашаа Эльверум тээшэ добтолжо ябана. Англиийска нүгөө отрядань Лиллехаммера хүрөөд, тэндэһээ Хамар тээшэ добтолжо эхилбэ.

ХАРГЫН БАРИЛГАДА—ЭРИД ХУБИЛАЛТА

Сталинска табанжэлнүүдэй торшо дотор автомобильна промышленность тон хүсэтэйгөөр ургаа, хэдэн арбаад мянган километр утатай шоссейнэ харгынууд байгуулагдаа.

Урдань царьска России колони байһан Бурят-Монгол болбол харгы замай хүгжэлтөөр ехэ алхам хэһэн байна. Урдань ябаганшье хүнэй харгыгүй байһан газарнуудта, мүнөө шэнэ шоссейнэ харгынууд байгуулагдаад, хэдэн зуугаад автомашинанууд хүдэлмэрилнэ. Дыланхы олонхи районуудай центрнүүд болбол республикынгаа столицатай автомобилаар харилсадаг байна.

Манай колхознигууд болбол харгы зам байгуулгада онсо анхарал табидаг ба өөһэдөө активнаар хабаадалсадаг. Түрүү колхозууд болбол харгы заһабарилгаар тусхай бригаднуудые эмхидхэнэ. Хэдэн аймагууд болбол тусхай бригадануудые эмхидхэлгээр ба гүрэнэй планиие дүүргэлгээр бага бэшэ амжалтануудые туйлаа.

Кабанскын ба Тунхэнэй аймагуудай олонхи колхозуудта харгын тусхай бригаданууд эмхидхэгдээ. Кабанскын аймагта 170 хүнүүдтэй ба 150 мориндой 35 тусхай бригаданууд хүдэлмэрилжэ байна. Тунхэнэй районда 23 бригаданууд эмхидхэгдэһэн ба үшөө шэнэ бригадануудые эмхидхэлгын хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

Сталинай нэрэмжэтэ Ферганска Ехэ Канал бариһан, Узбекистанай колхознигуудай жэшээгээр, манай республикын зарим аймагуудай колхознигууд болбол гайхамшаг инициатива үүсхэв. Заиграйн аймагай колхознигууд болбол Уди голдо хүүргэ барижа, майн нэгэн болотор дүүргэхын түлөө тэмэсэжэ байна. Тэрэшэлэн, Кяхтын аймагай колхознигууд хадаа жэжэхэн голнуудта хүүргэ барихабди гэжэ социалистическа уялга абаһан байна.

Улэгшэнэй ба Джидастройн хоорондо (95 км.) шоссейнэ харгые байгуулха гэһэн, Вольфрамова комбинадай хүдэлмэришэд, служащинар ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй урияа, тус аймагай бүхы колхознигууд халуунаар угтан абаа.

БМАССР-эй СНК болбол 194… оной февралиин 13-най тогтоо… соогоо, харгын заһабарилга… тусхай бригаднуудые томилхы… бүхы колхозуудай түрүүлэгш… дые уялгаһан ба тэдэ бригад… нуудаа Райдоротделэй зүбшөөр… үгыгөөр ондоо хүдэлмэри… оруулхагүйень зааһан байна.

Зүгөөр, энэ тогтоол хүс… дөөр бэелүүлэгдэнэгүй. Зарим… айкомууд ба ажалшадай деп… тадуудай Соведүүдэй Гүйсэдхэ… Комитедүүд болбол энэ шухал… хүдэлмэридэ анхаралаа баг… табина. Жэшээлхэдэ, Хори… аймагай Соведэй гүйсэдхэ… комит… (түрүүлэгшэнь ну… Потапов) ба тэрэнэй даргада… харгын таһаг (архилэгшэ… нүхэр Агильдина) болбол т… хүдэлмэриие самотегто таби… байха юм. Район соонь мүнө… хүртэр хар…ин нагашье бригад… эмхидхэгдээгүй ба барилгын… материалнуудые бэлэдхэлгын эх… кварталай план аймаг дотороо… оройдоо 3 процент дүүргэгдэһэ… байна.

Тэрэшэлэн, Яруунын … Тарбагатайн районуудта, харгы… бригаданууд нагашье колхо… эмхидхэгдээгүй.

Доруправлени болбол тусх… бригадануудай бригадирнууд… бэлэдхэлгын курс эмхидхэ… энээндэ ехэ мүһэгэ гаргашаа… Үнгэрһэн жэлдэ 150 хүнүү… һургагдаһан аад, эдэнэй олонхи… тус хүдэлмэридөө хандуулагдаагүй… Тиимэ ушарһаа, сельсоведүүд… ба колхозуудай түрүүлэгшэ… болбол ойрын сагта харгын ту… хай бригадануудые байгуулх… ба һайн хүрэшэлтэй хүнүүд… хандуулхын тула рид хэмж… нүүдые абаха уялгатай.

Ферганынхидай методые харг… зам барилгада ба заһабарилга… үргэнөөр хэрэглэн, манай респуб… ликын колхознигууд болбол рай… нууд, сельсоведүүд, колхозу… хоорондын эрхим харгынууд… барилгада ба хуушан харгынуу… дые заһабарилгада эрид хуби… та хэхэнь лабтай.

Пехарев — БМАССР… СНК-гэй даргэн… Доруправлениин нача… ник.

Шэнэ барилганууд

ЗАКАМЕН. Санагын сельсоведэй, „Коминтерн" колхозой колхознигууд болбол колхозно центрээ культурна болбосон болгохотоёо хамта, малайгаа ферменүүд дээгүүр энэ хүдэлмэриие ябуулжа эхилээ. Хурамг нютагдахи МТФ дээрэ мүнөө шэнэ барилганнуудые барижа байна. Тэндэ, энэ жэлэй хугасаа дотор 2 һайн телятник, ехэ малай … дулаан байра, 1 изолятор, ула… булан, бани ба малшадай бай… шэнэ гэрнүүд баригдаха юм. Мү… нөө энэ хүдэлмэри эхилээ… Барилга дээрэ нэгэ тусхай брига… да хүдэлмэрилнэ.

Ц. ОГОНГОЕВ.

III Съездын түлөө тэмэсэл

1903 оной намар бидэнэр, Кавказай, Закавказиин хүдэлмэрилэгшэд-подпольщигууд болбол „Искрын" һүүлшын номернуудай нэгые абаһан байгаабди. „Юу хэжэ болохогүйб" гэһэн, тэрэнэй түрүү статьяе уншаад, бидэнэр юушье ойлгоогүй һэмди. Тон холо газарта байһан ушарһаа, бидэнэр Ленинтэй барисаагүй болоод байһыемнай мартаха хэрэггүй. Тэрэ үедэ Ильич болбол Швейцаридэ, Женевадэ байһан юм.

һүүлээрэнь, уданшьегүй мэдэхэдэмнай меньшевистскэ „Искрын" түрүүшын номер бидэнэртэ ерэшэһэн байгаа. Уданшьегүй, Ильич хадаа хэрэгэй ямар байһан тухайда бидэнэрые информироваллаа һэн. Плеханов болбол меньшевигүүдэй талада шалжан ороһон ушарһаань, Ленин хадаа „Искрын" редакциһаа гаража ошохо баатай болоо һэм гэжэ мэдээсэһэн юм. Хуушан „Искрын" орондо, Ленин болбол „Вперед" газетые хэблэжэ эхилээ һэн. Ленин хадаа лаб тодорхой ба хүсэд далгарэнгы информаци хэхынь тулада бидэнэртэ, закавказска большевигүүдтэ специальна хүниие эльгээһэн байна.

Кавказска ба закавказска социал-демократическа организацинуудай съезд болбол меньшевистскэ шэнэ „Искрые" эрид хатуугаар буруушаажа, ленинскэ хуушан „Искрые" һайшааһан резолюци абаа һэн. Бидэнэр хадаа Р С Д Р П-эйн III съездые зарлалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэрииэ тэрэ дары эхилээ һэмди.

Бидэнэр, Кавказай ба Закавказиин большевигүүд болбол үшөө 1903 оной эхеэр, Тифлистэ (Кавказда) болоһон нютагай съезд дээрээ—Бакинска, Тифлисскэ ба Батумска гурбан комитедүүдые „Хүдэлмэришэдэй социал-демократическа организацинуудай Кавказска союзда" нэгэдүүлһэн байнабди. Уданшьегүй дүрбэдэхи комитет—Кутаиси городые, Ткибулиин шулуу нүүрһэнэй район, Чиатурын марганцева район ба баруун Грузиин хүдөөгэй ехэнүүд районуудые нэгэдүүлһэн имеретино-мингрельскэ (кутаисска) комитет тус союзда нэмэн ороо һэн.

1904 оной намар, Владимир Ильич болбол нүхэр Землячкые Тифлистэ эльгээһэн юм, нүхэр Землячка хадаа хилын саана болоһон „22 большевигүүдэй совещании" тухайда мэдээсэһэн ба партидахи хэрэгэй ямар байһан тухайнь тодорхойгоор хэлэһэн байна. Тиихэдэнь, Примиренческэ ЦК болбол партиин найдабаринуудые дүүргээгүй гэжэ бидэнэртэ эли болоо һэн. Бидэнэр хадаа ЦК-гэй протестнүүдэй байбашье һаань, съездые дары зарлахые эрэһэн резолюци абаа һэмди. Уданшьегүй, „Олонхидой комитедүүдэй бюро" эмхидхэгдэһэн байна. Партийна гурбан—Урда, Хойто ба Кавказска конференцинүүд хадаа гурбадахи партийна съезд зарлахыень тус бюродо даалгаһан юм.

Энэ үедэ нүхэр Сталин болбол сүлэлгэһөө тэргэдэжэ, Батумһаа Тифлистэ ерэһэн байгаа. Тэрэ хадаа минии квартирада ерээ һэн. Энэ болбол нүхэр Сталинтай минии түрүүшын уулзалга байһан юм. Нүхэр Сталин болбол хүдэлмэридөө тэрэ дары, энергичнээр оролсобо. Тэрэ хадаа түрүүшээр Чиатури ошоһон аад, нэгэ хэды болоод Тифлистэ хүдэлмэрилхөө ерэжэ, гурбадахи съездын бэлэдхэлгэдэ эршэмтэйгээр хабаадалсаа һэн. Хэдэ хэдэн конференцинүүд үнгэргэгдэһэн ба һуурнуудань эсэлэн хубааригдажа, Кавказай бүхы 4 комитедүүд хадаа III съезд дээрэ хүсэдөөрөө хабаадаха болоһон байгаа. Съездэ ошохо делегациие эмхидхээд, нүхэр Сталин болбол Тифлистэ хүдэлмэрилхөө үлэһэн юм.

1905 оной мартда би хадаа „съездые зарлалгын оргкомитедэй" заседаниида хабаадалсаа һэм.

Партийна подпольно организацияар съездэ һунгагдаһан, России бүхы делегадууд бултадаа шахуу Лондондо суглараа һэн. Ильич ба бусад зарим делегадууд Лондондо үшөө ерээдүй байгаа.

Мандатна комиссиин түлөөлэгшэнэртэй хөөрэлдэжэ, суглараһан делегадуудай составтай танилсаад, „съездые зарлалгын организационно комитедэй" тогтооһониинь: „РСДРП-эйн российска бүхы комитедүүдэй делегадууд съездэ ерэһэн туладань, РСДРП-эйн съезд хадаа хүсэд законно зарлагдаһан ба бүрин эрхэтэй гэжэ тоолоод, тэрээниие дары нээхэ". Оргкомитет хадаа съезд нээхые намда даалгаа һэн. Съездые Ленин өөрөө нээхэ ёһотой гэжэ минии арсахада, Ильич болбол арсажа ябабашье болохогүй гэһэн юм.

Съездын составынь олонхидоо большевистскэ байгаа. Примиренцүүдшье байгаа, зүгөөр, съездын хүдэлмэриин ябаса соогуур, иланхаа шэнэ искровцүүдэй позициинь доклад соогоо Ленинэй эрид шангаар критикалһанай һүүлээр, бүхы хэлбэрингшэ элементнүүд большевигүүдэй талада орожо эхилээ һэн.

Ильич хадаа хэдэн докладуудые хэһэн юм. Тэрэ болбол аграрна асуудал тушаа доклад хэһэн ба тэрэнэй содокладчигынь байхыем намайе уялгаһан байгаа. Бүхы асуудалнууд хадаа съездын резолюцинүүд соо хүсэд тодорхойлогдоһон байна.

Үгэ хэлэһэн бүхы ораторнууд болбол (стенографистнын үгы байһан ушарһаа), съездын удаадахи заседани дээрэ выступлениинүүдээ баталуулхын тулада, тэрэнэйгээ тодорхой текстые өөһэдөө бэшэһэн юм.

III съездые Ленин хаагаа һэн, тиихэдэ делегадуудай энтузиазмын дэбжэлтэнь агууехэ байгаа. Бидэнэр бүгэдэ хүл дээрээ бодоод, пролетаринадай гимн—„Интернационал" дуулаа һэмди.

Делегадууд болбол ерээшэдээл адаляар, Лондонһоо нюусаар тараа һэн. Ильич болбол намайе Британска музейдэ, зоопаркда абаашажа харуулһан юм. Съездын бүхы делегадууд хадаа Марксай могилые хараһан байна. Франци (Париж) ороходомнай, бидьнэрые нэгжэжэ, минии ба Ильичын чемодануудые үзөө һэн. Французска комиссартай хамта, ородой тагнуулшан байһан юм. Тэдэнэр хадаа минии чемодан соо байһан олон папкануудые (съездээр баталагдаһан протоколнууд) нэгжэхые һэдэхэдэнь, Ильич болбол, Французска республикын законуудай ёһоор, рукописьнууд үзэгдэхэ ёһогүй гэжэ, тэдэнэртэ хатуу харюу үгэһэн байгаа. Ильич болбол Парижда городой гайхамшаг газарнуудые —Люксембургска ба Луврска музейнүүдые, Эйфелевэ башниие, Пер—Лашезэй кладбищиие бидэндэ харуулһан юм. Бидэнэр хадаа олонтоото амиды сэсэгүүдээр бү… хээгдэһэн, коммунарнуудай хан… хараа һэмди.

III съезд болбол организаци… асуудалнуудаар урагшаа ехэ … хам бэелүүлээ һэн гэжэ тэмдэг… хэ хэрэгтэй: II съездээр байгу… лагдаһан ЦБ, Центральна Орга… Центральна Соведэй записиил… шэ байдал үсадхагдаһан бай… Тиигээд, единэ ЦК ба тэрэ… дэргэдэ ЦО һунгагдаһан байгаа.

Съездээр баталагдаһан ре… люцинүүдые Россида тон нюу… эльгээхэ гү, али сээжэлдэх… рэгтэй байһан юм. Тиихэтэй … та, Россидахи событинү… тон түргөөр урган хүгжэжэ б… гаа һэн. Кавказда, тусхай… Грузида, хүдэлмэришэдэй ба … ряашадай революционно высту… пинүүд улам бүри үргэн хэм… тэй боложо байгаа.

Би гэдэргээ бусахые … Бусахымни урда тээ Ил… намда хэдэн заабаринуудые … һэн.

Россида уулзатараа, бая… гэжэ, ябаха дээрээ тэндэ Ильи… хэлэһэн байнаб. Ильич нам… шангаар тэбэрээд, баярые … һэн.

М. Цхака…

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Типография НКПП. … Буртгавлита М 39…